Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2025/5141

28.10.2025

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Osvedčené postupy pre občiansky dialóg EÚ so zreteľom na participatívne procesy

(stanovisko z vlastnej iniciatívy)

(C/2025/5141)

Spravodajca: **Arnaud SCHWARTZ**

Poradcovia	Matteo VESPA (poradca spravodajcu, skupina III) Ruairí FITZGERALD (poradca, skupina II)
Rozhodnutie plenárneho zhromaždenia	19. 9. 2024
Právny základ	článok 52 ods. 2 rokovacieho poriadku
Príslušná sekcia	sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo
Prijaté v sekcii	27. 6. 2025
Prijaté na plenárnom zasadnutí	16. 7. 2025
Plenárne zasadnutie č.	598
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	183/3/5

1. Závery a odporúčania

1.1. Neúnavné úsilie občianskej spoločnosti propagovať občiansku angažovanosť a aktívne občianstvo, posilňovať občiansky dialóg, hájiť ľudské práva a presadzovať demokratické postupy je neoceniteľným prínosom a prispieva k tomu, aby bola EÚ silnejšia, odolnejšia a legitímnejšia ([1]).

1.2. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) zdôrazňuje, že v štruktúrach a procesoch sociálneho dialógu by sa mala plne uznávať a rešpektovať osobitná úloha organizácií sociálnych partnerov, ako aj to, že občiansky dialóg, ktorý zahŕňa širší okruh zainteresovaných strán k rozsiahlejšiemu spektru tém, je samostatným procesom. Podobne by sa malo rozlišovať aj medzi podporou budovania kapacít určenou sociálnym partnerom a širšej občianskej spoločnosti ([2]).

1.3. V kontexte zjavnej geopolitickej, hospodárskej, sociálnej a ekologickej krízy, ako aj vzhľadom na digitálne výzvy EHSV naliehavo žiada inštitúcie EÚ a členské štáty, aby konali v súlade s jeho predchádzajúcimi návrhmi týkajúcimi sa sociálneho a občianskeho dialógu a aby vo všeobecnosti zapájali občanov do demokracie.

([1]) Príspevok EHSV k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2025: https://www.eesc.europa.eu/en/documents/resolution/european-economic-and-social-committee-contribution-2025-european-commission-work-programme-all-languages.

([2]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh na odporúčanie Rady týkajúce sa posilnenia sociálneho dialógu v Európskej únii [COM(2023) 38 final – 2023/0012 (NLE)] – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Posilnenie sociálneho dialógu v Európskej únii: využitie jeho plného potenciálu na riadenie spravodlivej transformácie [COM(2023) 40 final](Ú. v. EÚ C 228, 29.6.2023, s. 87), bod 1.7.

1.4. Okrem toho EHSV vyzýva inštitúcie EÚ, aby využili doplnkové prvky, ktoré prináša občiansky dialóg a ktoré sú uvedené v tomto stanovisku z vlastnej iniciatívy.

1.5. Keďže Európska komisia sa zaviazala *zintenzívniť spoluprácu s organizáciami občianskej spoločnosti*, EHSV má v úmysle úzko s ňou spolupracovať na vytvorení, riadení a pravidelnom prevádzkovaní platformy občianskej spoločnosti.

1.6. EHSV ako poradný orgán EÚ zriadený na základe zmluvy a zložený zo zástupcov organizácií zamestnávateľov, pracovníkov a občianskej spoločnosti a ako „dom" organizovanej občianskej spoločnosti preto navrhuje, že poskytne priestory pre túto platformu. S cieľom viac rozvinúť zapojenie EHSV v rámci platformy bola zriadená osobitná skupina *ad hoc* zložená z členov výboru.

1.7. EHSV by s podporou inštitúcií EÚ mohol pôsobiť aj ako centrum a správca pre zapojenie verejnosti a organizovanej občianskej spoločnosti, znásobovať účinok konzultácií, ktoré vedie Komisia a iné inštitúcie, a systematicky zhromažďovať príspevky k svojim stanoviskám od svojich členov a európskej organizovanej občianskej spoločnosti vo všeobecnosti, pokiaľ ide o hlavné priority a politiky európskej politickej agendy ([3]).

1.8. EHSV okrem toho zdôrazňuje, že jeho návrhy vychádzajú zo Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ), Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a záverečnej správy z Konferencie o budúcnosti Európy z 9. mája 2022, v ktorej sa výslovne požaduje, aby sa posilnila jeho inštitucionálna úloha a aby sa mu umožnilo podporovať postupy participatívnej demokracie, ako je štruktúrovaný dialóg s občianskou spoločnosťou.

2. **Všeobecné pripomienky**

2.1. Organizovaná občianska spoločnosť zohráva kľúčovú úlohu ako sprostredkovateľ, ktorý uľahčuje participáciu a tlmočí želania celého rôznorodého spektra osôb a spoločenských skupín v demokratickom rozhodovacom procese. Účasť občianskej spoločnosti je kľúčovým prvkom európskej demokracie, pretože je nevyhnutnou podmienkou legitímnosti politík EÚ a nástrojom, ktorý má zabezpečiť, aby politiky a právne predpisy vypracúvané na európskej úrovni zodpovedali situácii a potrebám všetkých, ktorých sa týkajú. Dialóg medzi inštitúciami a občianskou spoločnosťou je dôležitým nástrojom na budovanie dôvery ľudí v demokraciu.

2.2. Ako poradný orgán s mandátom zakotveným v ZFEÚ ([4]) má EHSV osobitné odborné znalosti a predstavuje jedinečné a stále fórum pre občiansky dialóg, kde sa navrhujú riešenia na základe konsenzu medzi zástupcami zamestnávateľov, pracovníkov a iných organizácií občianskej spoločnosti ([5]). Jeho členovia majú poverenie od svojich organizácií ([6]) a zastupujú približne 90 miliónov ľudí zo všetkých oblastí života.

2.3. EHSV sa celé desaťročia zasadzoval za rozvoj občianskeho dialógu ([7]), ktorý bol následne zahrnutý do článku 11 ods. 1 a 2 Lisabonskej zmluvy. EHSV nedávno konštatoval ([8]), že organizácia Civil Society Europe vyzvala na vytvorenie formalizovanejšieho a štruktúrovanejšieho rámca EÚ pre občiansky dialóg ([9]).

([3]) Kontaktná skupina EHSV, diskusný dokument k cyklu dialógu 2024 na tému *A European Strategy for Civil Society* (Európska stratégia pre občiansku spoločnosť): https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-01/reflection_paper_on_a_european_strategy_for_civil_society_fin_eesc-2024-04653-00-00-info-edi.pdf.

([4]) Články 300 – 304 ZFEÚ.

([5]) Článok 300 ods. 2 ZFEÚ.

([6]) Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, bod 4.5, a Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Posilnenie občianskeho dialógu a participatívnej demokracie v EÚ: cesta vpred (prieskumné stanovisko na žiadosť belgického predsedníctva Rady EÚ) (Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj), bod 1.8.

([7]) Prehľad EHSV o participatívnej demokracii z roku 2020: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/participatory-democracy-success-story-written-eesc.

([8]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 3.8.

([9]) Otvorený list organizácie Civil Society Europe predsedníčke Európskej komisie, 2022: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/participatory-democracy-success-story-written-eesc. Sociálni partneri nie sú zahrnutí.

2.4. EHSV taktiež vyzval inštitúcie EÚ, aby sa chopili iniciatívy a vypracovali stratégiu pre občiansku spoločnosť s jasným akčným plánom ([10]). Na žiadosť belgického predsedníctva Rady EÚ nedávno EHSV skúmal možnosti, ako posilniť občiansky dialóg, vrátane toho, aké prvky by sa do jeho rámca mohli zahrnúť, aby sa viac podporila priama účasť občanov a dialóg so sprostredkovateľskými orgánmi na európskej úrovni, ako aj na úrovni členských štátov ([11]).

2.5. V nadväznosti na doterajšiu prácu EHSV na túto tému ([12]) sa v tomto stanovisku v hlavných rysoch načrtáva, ako by mohol vyzerať rámec, ktorý by viac podporoval občiansky dialóg na úrovni EÚ vychádzajúc zo ZFEÚ a osvedčených postupov.

3. **Cieľ občianskeho dialógu**

3.1. Občiansky dialóg by mal byť permanentnou, štruktúrovanou, rovnocennou a zmysluplnou interakciou medzi inštitúciami a organizovanou občianskou spoločnosťou na účely vytvárania vhodných politík, ktoré sa potom zavedú do praxe a vyhodnotia.

3.2. V nadväznosti na odporúčania z Konferencie o budúcnosti Európy treba vyzdvihnúť a zlepšiť osobitnú úlohu, ktorú EHSV zohráva ako inštitucionálny ochranca postupov konzultácie s občianskou spoločnosťou a občianskeho dialógu vo všeobecnosti, ako sa uvádza v jeho stanovisku o panelových diskusiách občanov ([13]).

3.3. Občiansky dialóg by mal byť taktiež inkluzívny, transparentný a zameraný na výsledky, mal by umožňovať vecnú výmenu informácií, odborných znalostí aj skúseností a tiež poskytovať priestor na spätnú väzbu. Zahŕňa spoluvytváranie riešení a dlhodobé partnerstvá medzi verejnými orgánmi a organizovanou občianskou spoločnosťou. Tento dialóg by mal prebiehať na všetkých úrovniach a vo všetkých fázach politického rozhodovacieho cyklu, od stanovenia programu cez formulovanie pozícií a priorít až po hodnotenie. Mal by zabezpečiť, aby sa pri prijímaní politických rozhodnutí zohľadňovali potreby tých, ktorých sa tieto rozhodnutia týkajú, najmä skupín v zraniteľných situáciách a najviac marginalizovaných skupín, a zaručiť ich účasť na procese tvorby politiky a účinnosť prijatých opatrení.

3.4. Do občianskeho dialógu na úrovni EÚ by mali byť vždy zapojené organizácie občianskej spoločnosti na úrovni EÚ. EHSV zriadil v roku 2004 kontaktnú skupinu (a šiel tak príkladom ostatným orgánom EÚ) s cieľom poskytnúť rámec pre dialóg a spoluprácu medzi EHSV a európskymi organizáciami a sieťami občianskej spoločnosti. Skupina s nimi spolupracuje v prierezových otázkach spoločného záujmu. Poskytuje zastrešujúcim organizáciám občianskej spoločnosti ([14]) jedinečnú inštitucionálnu štruktúru, ktorá umožňuje viesť občiansky dialóg a podporuje participatívnu demokraciu. Prostredníctvom nej môže občianska spoločnosť zapojená do jej činnosti diskutovať o pracovnom programe a rozhodovacích procesoch EÚ a ovplyvňovať ich (v súlade s článkom 11 ZEÚ) ([15]).

([10]) Príspevok EHSV k pracovnému programu Európskej komisie na rok 2025, bod 6.7: https://www.eesc.europa.eu/en/documents/resolution/european-economic-and-social-committee-contribution-2025-european-commission-work-programme-all-languages.

([11]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj.

([12]) Najmä Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj23.4.2024, Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o obrane demokracie (COM(2023) 630 final) – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 a (EÚ) 2018/1724, pokiaľ ide o určité požiadavky stanovené v smernici (EÚ) XXXX/XXXX (COM(2023) 636 final) – Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú harmonizované požiadavky na vnútornom trhu týkajúce sa transparentnosti zastupovania záujmov vykonávaného v mene tretích krajín a ktorou sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 (COM(2023) 637 final) (Ú. v. EÚ C, C/2024/4061, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4061/oj, Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 69), a Ú. v. EÚ C 228, 29.6.2023, s. 87.

([13]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Spôsoby spolupráce s cieľovými skupinami a účinného využívania výsledkov panelových diskusií občanov (stanovisko z vlastnej iniciatívy)(Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 69) a Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Nerovnováhy v sociálnej ochrane vo všeobecnosti a konkrétne v prípade nových foriem práce a atypických pracovníkov (stanovisko z vlastnej iniciatívy) (Ú. v. EÚ C, C/2025/106, 10.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/106/oj), bod 5.9.

([14]) Organizácie občianskej spoločnosti, EHSV – Európske organizácie sociálnych partnerov nie sú zahrnuté : https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/liaison-group/organisation/civil-society-organisations-societes-civiles-organisees.

([15]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 2.4.

3.5. Inštitúcie EÚ majú právnu povinnosť nepretržite a účinne vykonávať článok 11 ZEÚ na úrovni EÚ ([16]), ako sa zdôrazňuje aj v nedávno vypracovanom diskusnom dokumente kontaktnej skupiny na tému *A European Strategy for Civil Society* (Európska stratégia pre občiansku spoločnosť) ([17]). Článok 11 ZEÚ právne zaväzuje inštitúcie EÚ viesť otvorený, transparentný a pravidelný dialóg so zastupiteľskými združeniami a občianskou spoločnosťou. Chýbajú však usmernenia, ako sa občianska spoločnosť môže do tohto zmysluplného dialógu s inštitúciami EÚ zapojiť ([18]).

3.6. EHSV sa domnieva, že na to, aby bol článok 11 ZEÚ účinný, sa v rámci inštitúcií EÚ musia uplatňovať určité normy. Tieto normy by sa mali týkať otázok, ako je napríklad význam občianskeho dialógu, jeho zameranie na výsledky, pravidelnosť a načasovanie činností, spoločné využívanie politického programu a priorít, začlenenie zraniteľných skupín, spätná väzba a výsledky. EHSV zdôrazňuje, že táto stratégia má reálny potenciál zlepšiť realizáciu európskych politických opatrení v každodennom živote občanov. Okrem toho dôkladnejšie vykonávanie článku 11 ZEÚ s cieľom zlepšiť zapojenie organizácií občianskej spoločnosti do procesu tvorby politík EÚ a zároveň posilniť úlohu EHSV by viedlo k cielenejším a účinnejším politikám ([19]).

3.7. Na občianskom dialógu by sa mali zúčastňovať zástupcovia, ktorých delegujú organizácie občianskej spoločnosti. Národné a regionálne organizácie občianskej spoločnosti v minulosti samy vytvárali siete zložené z členských subjektov a zastrešujúce organizácie EÚ, aby mohli komunikovať s európskymi inštitúciami. Európsky parlament a následne aj Komisia podporovali túto nadnárodnú spoluprácu prostriedkami z rôznych programov financovania s cieľom zabezpečiť demokratickú účasť a posilnenú správu vecí verejných, pomôcť preklenúť priepasť medzi občanmi a inštitúciami EÚ a vyvážiť súkromné záujmy.

3.8. Občiansky dialóg nevylučuje účasť organizovanej občianskej spoločnosti na konzultačných fórach a fórach pre tvorbu politiky spolu s ďalšími dôležitými aktérmi, ako sú think-tanky, výskumné ústavy a iné organizácie zainteresovaných strán. Mal by skôr dopĺňať než nahradiť súčasné postupy zapojenia zainteresovaných strán stanovené v rámci lepšej právnej regulácie a prispievať k zlepšeniu transparentnosti, spätnej väzby a nadväzujúcich opatrení.

3.9. EHSV opakuje svoju požiadavku ([20]), aby sa vypracovala stratégia občianskeho dialógu, ktorá povedie k prijatiu akčného plánu. Vo svojom stanovisku na tému *Posilnenie občianskeho dialógu a participatívnej demokracie v EÚ: cesta vpred* navrhol, aby takáto stratégia zahŕňala pilier, ktorý by mohol byť súčasťou balíka opatrení v oblasti obrany európskej demokracie. Táto požiadavka je i naďalej aktuálna a mala by sa začleniť do pripravovaného návrhu na vytvorenie európskeho štítu na obranu demokracie. Okrem toho by sa v nadväznosti na požiadavku skupiny III EHSV a viacerých sietí, organizácií a zástupcov občianskej spoločnosti mohla stratégia usilovať o to, aby inštitúcie EÚ dospeli k medziinštitucionálnej dohode stanovujúcej opatrenia a *súvisiace zdroje*, ktoré sa majú použiť ([21]). Mohlo by sa to realizovať s pomocou EHSV a so zapojením sietí občianskej spoločnosti na úrovni EÚ. Táto stratégia by bola prvým krokom k posilneniu úlohy občianskej spoločnosti a ďalšiemu rozvoju občianskeho dialógu ([22]).

3.10. EHSV konštatuje, že Európska komisia sa zaviazala zintenzívniť spoluprácu s občianskou spoločnosťou v oblasti demokracie, právneho štátu a súvisiacich otázok a vytvoriť platformu občianskej spoločnosti s cieľom podporovať systematickejší občiansky dialóg a usilovať sa zlepšiť ochranu občianskej spoločnosti, aktivistov a obhajcov ľudských práv pri ich práci ([23]).

3.11. Ako konzultačný orgán, ktorého mandát je zakotvený v zmluvách a ktorého členovia zastupujú organizácie zamestnávateľov, pracovníkov a iné organizácie občianskej spoločnosti, vyzýva EHSV Európsku komisiu, aby mu zverila úlohu hostiteľskej inštitúcie, ktorá by uľahčovala vytvorenie, fungovanie a riadenie platformy občianskej spoločnosti, a aby na tento účel poskytla primerané dodatočné zdroje.

([16]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 5.3.
([17]) https://www.eesc.europa.eu/sk/news-media/news/civil-society-organisations-call-eu-civil-society-strategy.
([18]) Kontaktná skupina EHSV, diskusný dokument k cyklu dialógu 2024 na tému *A European Strategy for Civil Society* (Európska stratégia pre občiansku spoločnosť).
([19]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 1.9.
([20]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 1.5.
([21]) https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2024-01/OpenLetter_EN_updated.pdf.
([22]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 1.5.
([23]) Poverovací list európskeho komisára McGratha: https://commission.europa.eu/document/download/27636865-211e-46fe-97fb-582b514c78f9_en?filename=mission-letter-mcgrath.pdf.

3.12. Ako už EHSV predtým uviedol, v štruktúrach a procesoch sociálneho dialógu by sa mala plne uznávať, rešpektovať a podporovať osobitná úloha organizácií sociálnych partnerov, ako aj to, že občiansky dialóg, ktorý zahŕňa širší okruh zainteresovaných strán k rozsiahlejšiemu spektru tém, je samostatným procesom ([24]). Diskusie a akékoľvek opatrenia týkajúce sa občianskeho dialógu vrátane platformy občianskej spoločnosti nesmú obmedzovať sociálny dialóg alebo úlohy a výsady sociálnych partnerov, ako sú definované v zmluvách, ani ich narúšať alebo do nich zasahovať. Sociálny dialóg by sa mal posilniť, a nie oslabovať.

4. **Pripraviť pôdu pre rámec, ktorý bude priaznivejší pre občiansky dialóg na úrovni EÚ**

4.1. Ako už bolo konštatované ([25]), súčasný rámec EÚ pre občiansky dialóg zahŕňa vertikálny rozmer (odvetvový občiansky dialóg o konkrétnych politikách, ktorý prebieha medzi organizáciami občianskej spoločnosti a ich partnermi v zákonodarných a výkonných orgánoch) a prierezový rozmer (štruktúrovaný a pravidelný dialóg medzi inštitúciami EÚ alebo členských štátov a občianskou spoločnosťou o rozvoji EÚ a jej prierezových politík). Občiansky dialóg EÚ sa týka konkrétnych oblastí politiky, všeobecných politík a politických usmernení, ako je ročný pracovný program Európskej komisie.

4.2. V tejto súvislosti a s cieľom pomôcť inštitúciám EÚ vytvoriť spolu s organizovanou občianskou spoločnosťou európsky rámec, ktorý bude priaznivejší pre občiansky dialóg na úrovni EÚ, EHSV upozorňuje na tieto osvedčené postupy jednotlivých štátov, ktoré vyzdvihujú úspešné participatívne procesy:

4.2.1. Národná komisia pre verejnú diskusiu (CNDP) ([26]) vo Francúzsku je nezávislým orgánom, ktorý zaručuje verejnosti právo na informácie a účasť na príprave projektov a verejných politík s vplyvom na životné prostredie. Jej zapojenie už od prvých fáz, keď skúma nielen spôsoby, ale aj dôvody realizácie navrhovaných opatrení, umožňuje ovplyvňovať rozhodnutia.

4.2.2. V článku 118 talianskej ústavy je zakotvené právo občanov na nezávislú iniciatívu vo všeobecnom záujme, a to za rovnakých podmienok, ako majú verejné inštitúcie. Táto zásada subsidiarity sa odráža v miestnych predpisoch o spoločnej správe, hoci jej uplatňovanie je stále zložité a vykladá sa rôzne ([27]).

4.2.3. Národná hospodárska a sociálna rada (NESC) ([28]) v Írsku analyzuje strategické politické otázky týkajúce sa udržateľného hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja a podáva o tom správy vláde. NESC má päť pilierov tzv. sociálneho partnerstva: odborové zväzy, organizácie podnikateľov a zamestnávateľov, poľnohospodárske a farmárske organizácie, komunitný a dobrovoľnícky sektor a environmentálny pilier.

4.2.4. Vláda a viac ako 500 organizácií v Lotyšsku podpísali v roku 2005 memorandum o spolupráci ([29]), ktoré vymedzuje štruktúru pre občiansky dialóg. Občiansky dialóg začína teraz zohrávať kľúčovú koordinačnú úlohu prostredníctvom pracovných skupín, možností arbitráže a portálu venovaného verejným rozhodnutiam. Organizácie občianskej spoločnosti sa tiež zúčastňujú na výročnom parlamentnom fóre, dňoch otvorených dverí a príprave správy o zahraničných a európskych záležitostiach. Všetky dokumenty sú k dispozícii online a schôdze prebiehajú často v hybridnom režime, aby sa uľahčila účasť zástupcov regiónov.

4.2.5. Holandská Rada pre klímu ([30]) je poradným orgánom, ktorý bol v rokoch 2018 – 2019 zodpovedný za vypracovanie národnej dohody o klíme. Táto rada zabezpečila, aby sa pod vedením vlády zišli zástupcovia hospodárskych sektorov, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych samospráv. V dohode predloženej v roku 2019 sa zdôrazňuje nezvratnosť energetickej transformácie a potreba silného politického záväzku.

([24]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 1.4.
([25]) Pozri napr. Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Posilnenie občianskeho dialógu a participatívnej demokracie v EÚ: cesta vpred (prieskumné stanovisko na žiadosť belgického predsedníctva Rady EÚ) (Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj)s, bod 3.5.
([26]) www.debatpublic.fr.
([27]) www.labsus.org/2024/03/unutopia-realizzata-dieci-anni-dopo.
([28]) www.ihrec.ie.
([29]) www.icnl.org/wp-content/uploads/Latvia_memo.pdf.
([30]) www.klimaatakkoord.nl.

4.2.6. Vo Švédsku ([31]) je spolupráca medzi vládou a občianskou spoločnosťou založená na platformách dialógu a strategických partnerstvách zameraných na posilnenie účasti občanov na tvorbe verejných politík. Jednotlivci, ako aj miestna a národná úroveň zohrávajú dôležitú úlohu v pripravenosti na krízy.

5. **Organizovanie dialógu v rámci každej inštitúcie EÚ**

5.1. Poradná úloha EHSV umožňuje európskej občianskej spoločnosti podieľať sa na rozhodovacom procese Európskej únie, a tak podporovať európsku myšlienku a prispievať k tomu, aby vzrástla dôvera občanov v Európu ([32]).

5.2. Občiansky dialóg by sa mal organizovať so všetkými tromi hlavnými inštitúciami EÚ v závislosti od ich príslušných štruktúr a cieľov. Ďalej sú uvedené niektoré z opatrení, ktoré by sa mohli prijať.

5.3. Európsky parlament – Okrem vymenovania podpredsedu povereného organizovaním štruktúrovaného dialógu s občianskou spoločnosťou by sa na sekretariáte každého parlamentného výboru mohli zriadiť kontaktné miesta pre občiansky dialóg vrátane každoročného dialógu so zastupiteľskými organizáciami v týchto výboroch a každoročného dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti o kľúčových otázkach prerokúvaných v Európskom parlamente, pričom by sa podporila interakcia medzi spravodajcami a organizáciami občianskej spoločnosti.

5.4. Európska komisia – Mali by sa vytvoriť usmernenia pre občiansky dialóg v rámci jednotlivých generálnych riaditeľstiev, medziútvarová skupina pre občiansky dialóg s členmi z rôznych generálnych riaditeľstiev, kurzy odbornej prípravy v oblasti občianskeho dialógu a, ako už bolo navrhnuté, platforma občianskej spoločnosti pod záštitou EHSV V tejto súvislosti sa predsedníctvo EHSV v apríli 2025 rozhodlo zriadiť osobitnú skupinu zloženú z členov výboru, ktorej cieľom je viac rozvinúť zapojenie EHSV v rámci platformy.

5.5. Rada – Rada by mala preskúmať, akým spôsobom organizuje systematické konzultácie s organizovanou občianskou spoločnosťou o svojej legislatívnej a politickej práci. Tieto konzultácie sa môžu realizovať tak, že organizácie občianskej spoločnosti budú pozývané na zasadnutia pracovnej skupiny. Okrem toho môžu rotujúce predsedníctva Rady organizovať stretnutia s organizáciami občianskej spoločnosti týkajúce sa ich priorít ([33]).

6. **Občiansky dialóg a EHSV**

6.1. Ako poradný orgán zložený zo zástupcov zamestnávateľov, pracovníkov a iných organizácií občianskej spoločnosti je EHSV kľúčovým aktérom pri ochrane a podpore občianskeho dialógu.

6.2. V súčasných postupoch zapojenia občianskej spoločnosti EÚ do práce EHSV sa bude pokračovať, najmä pokiaľ ide o kontaktnú skupinu, usporadúvanie vypočutí s organizáciami občianskej spoločnosti, príspevky k vypracúvaniu stanovísk EHSV, mládežnícky test, pozývanie zástupcov organizácií občianskej spoločnosti ako rečníkov na plenárne zasadnutia a každoročný Týždeň občianskej spoločnosti.

6.3. V nadväznosti na plán prijatý fórom MVO v Rige v roku 2015 vypracovala kontaktná skupina EHSV v roku 2018 akčný plán na vykonávanie článku 11 ods. 1 a článku 11 ods. 2 zmluvy. Jedným z návrhov bolo zriadenie Európskeho strediska pre monitorovanie občianskeho dialógu. EHSV berie tento návrh náležite na vedomie ([34]).

([31]) www.nodsverige.se/english/.

([32]) Nový prieskum Eurobarometra ukazuje rekordne vysokú dôveru v EÚ: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_6126.

([33]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Posilnenie občianskeho dialógu a participatívnej demokracie v EÚ: cesta vpred (prieskumné stanovisko na žiadosť belgického predsedníctva Rady EÚ) (Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj).

([34]) Ú. v. EÚ C, C/2024/2481, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, bod 1.11.

6.4. EHSV napokon opakuje výzvu, ktorú vyjadril vo svojom stanovisku na tému *Posilnenie občianskeho dialógu a participatívnej demokracie v EÚ: cesta vpred*, aby sa vypracovala stratégia pre občiansky dialóg, na základe ktorej vznikne akčný plán, ktorý by mohol byť pilierom návrhu na vytvorenie európskeho štítu na obranu demokracie.

V Bruseli 16. júla 2025

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Oliver RÖPKE